

Z OBSAHU	Rodina dnes potřebuje ochranu. Homilie papeže Františka	04
	O Iráku bez křesťanů	07
	Koncil a víra raněná rokem '68	10
	Pohled na liturgii: Univerzální liturgie	12

TRADICE OTCŮ

Z výkladu žalmů, připisovaného svatému Hilariovi z Poitiers (kolem 315–367)

Hle, jak je dobré a jak útěšné, bratří když pobývají pospolu. Je dobré a milé, když bratři bydlí pospolu, protože když jsou jednotní, shromažďují se ve společenství Církve. Když se nazývají bratry, jsou jedna vůle ve svorné lásce.

Čteme, že právě toto bylo v prvním kázání apoštolů hlavní zásadou: *Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši.* Tak se to přece sluší na lid Boží; aby všichni pod jediným Otcem byli bratry, aby v jediném Duchu byli jedno, aby v jediném domě vystupovali jednomyslně a aby v jediném těle byli opravdu údy jednoho těla.

Je milé a dobré, když bratři bydlí pospolu. Prorok nám nabízí přirovnání o tom, jak je to dobré a milé, když říká: *Je to jak vzácný olej na hlavě, tekoucí na vous, na vous Áronův, který mu padá na lem jeho rouch.* Áronův olej, kterým byl pomazán na kněze, byl vyroben z vonných látek a Bůh určil, aby se tohoto pomazání nejprve dostalo jeho veleknězi. Také náš Pán byl neviditelně pomazán, jako žádný z jeho přátel. A není to pomazání pozemské: Nebyl pomazán olejem z rohové nádoby, jak bývali pomazáni králové, ale byl pomazán *olejem radosti*. I Áron byl podle zákona teprve po tomto pomazání nazván *christus* (to znamená „pomazaný“).

A stejně jako toto pomazání ničí v každém srdci, do něhož bylo vlito, nečisté duchy, tak je i nám dáno, že skrze pomazání lásky přímo vydechujeme bohu libou svornost, jak říká apoštol: *Jsmo jako vonné kadidlo vydechující Krista.* Takže stejně jako Bůh nalezl zalíbení v pomazání prvního velekněze Árona, je mu dobré a milé, když bratři bydlí pospolu.

Poslední soud (12. stol.). Foto: Flickr, Nick in exsilio (CC BY-NC-SA 2.0)

Boj o lidskou duši

V týdnu před nedělí „Gaudete“ jsem si dělal exercicie, které jezuité konají každý rok. Běžně se rozjímání věnuje jedna hodina, ale já se celou tu sobotu několikrát vracel k rozjímání „o dvou praporech“, které svatý Ignác lapidárně charakterizuje v podtitulu „o praporu Krista, nejvyššího vojevůdce a našeho Pána, a o praporu Lucifera (světloňoz zla), úhlavního nepřítele lidské přirozenosti“. Jako by mi žhnula slova „náčelníka všech nepřátel“, jeho taktika: „vzývá nespočetné pracovníky, které rozsévá po celém světě, aby rozhazovali síť a řetězy: aby sváděli lidi nejdříve touhou po bohatství, jak to dělá ve většině případů, aby pak lidé snadněji došli k marnivé světské cti a potom k vyzrálé pýše... a po těchto třech stupních je přivádí ke všem ostatním nepravostem.“

Při pohledu na ohromující moc všudypřítomného zla ve světě a v srdcích lidí se taktika zdá až bezbranná.

Pán celého světa ale vyvoluje tolik osob, apoštolů, učedníků a dalších laiků, rozesevá je do celého světa, aby rozsévají evangelium ve všech stavech a ve všech situacích. Doporučuje jim, aby se snažili všem pomáhat a vést je předně k nejvyšší duchovní chudobě, zadruhé k touze po potupách a pohrdání, neboť z těchto věcí se rodí pokora. A po těchto stupních je mají přivádět ke všem ostatním ctnostem. Pokora pak je pravda o sobě, o druhých a v mém vztahu k Stvořiteli všech věcí, a to života i smrti. A proč je tolik potřebné a nutné potírat pýchu? Ta měla, má a bude mít svůj kořen zla v každém skutku, pro který se rozhodnu nebo který vykonám.

Po prvních krocích meditace se rozprostilo stísňené ticho, výhled na předložené cesty a prostředky více než matný. Pak ale – pojem duchovní chudoby roz-

Dokončení na str. 2

Foto: © Tony Frič, <http://tonyfric.photoshelter.com>

Bratr je víc než bližní!

Jak pomoci vyhnáním křesťanským rodinám na Blízkém východě?

Pane premiére, umožněte azyl křesťanským rodinám s malými dětmi. Pomůžeme jim. – Tak zní odhodlaná výzva křesťanů v České republice, kteří chtějí pomoci lidem vyhnáním z vlastních domovů, z města, od svých bližních, lidem, jimž byly zpretrhány vlastní kořeny. Muži utíkali před jistou popravou, ženy před zotročením, děti před stětím hlavy. Je to dnešní realita Blízkého východu. Je to současnost, v níž se nacházíme i my, v relativně pohodlném středu Evropy.

Publicistická redakce *Res Claritatis*, která již více než deset let upozorňuje svými vydavatelskými počiny na to, že jsou pošlapávána základní lidská a také náboženská práva občanů, nabízí široké veřejnosti možnost pomoci pronásledovaným křesťanským rodinám s malými dětmi. Je možné se k ní připojit skrze jednoduché uvedení nabídky ve formuláři na webové stránce <http://res.claritatis.cz/pomoc-krestanum>. Spolu s nabídkou pomoci je zároveň odeslán dopis předsedovi vlády Bohuslavu Sobotkovi s prosbou o umožnění azylu vyhnáním křesťanským rodinám.

Iniciativa byla spuštěna 15. ledna t. r. a jen za pouhý týden se k ní připojilo na šest set ochotných českých křesťanů, kteří chtějí svým bratrům aktivně pomoci. Pomoc uprchlým křesťanským rodinám s dětmi je cílená – tyto rodiny a osoby jsou nejbrutálněji napadány příslušníky tzv. Islámského státu tam, kde žijí, mají své domovy a zázemí. Bez přehánění se dá říci, že z minuty na minutu musí opustit své domy a vše, co vybudovaly, aby uprchly a zachránily tak své životy, životy svých dětí a čest a svobodu svých žen před sexuálním zotročením. Nejde o popis doby minulé, toto je naše současnost.

Nabídka pomoci křesťanským rodinám s malými dětmi má za cíl povzbudit české zákonodárce a zejména zástupce české vlády k tomu, aby se nebáli přijmout ty, kteří žijí ve stanech a v zimě na poušti. Chce dokázat, že jsou zde bratři svých křesťanských bratrů, protože po celá staletí je česká civilizace založena na těchto čitelných kořenech.

Redakce *Res Claritatis* očekává, že se k iniciativě přidají také čeští a moravští biskupové, které v těchto dnech hodlá jménem všech zainteresovaných oslovit. Cílem iniciativy je probuzení zájmu o ty, kteří o vše přišli a nemají se kam vrátit nebo potřebují přechodně azyl, aby nebyli vystaveni trvalé hrozbě smrti.

Res Claritatis

Dokončení ze str. 1

hrnul oponu a začalo svítat, že nejvyšší duchovní chudoba, to je vnitřní svoboda od lpění na věcech a lidech, uvolňuje cestu k naplnění hlavního přikázání a k naplnění mého života: Miluj Boha svého Stvořitele celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí a svého bližního jako sebe sama... že toto je míra mého života a že podle ní budu souzen před Bohem, celým světem a celou historií na konci časů, a že proto záleží jenom na tom. Všechny ostatní věci na světě jsou stvořeny pro mě, to platí pro každého jiného člověka, aby mi pomáhaly dosáhnout cíl, pro který jsem stvořen – totiž abych chválil Boha našeho Pána, vzdával mu úctu a sloužil mu a tak spasil svou duši. A tu vzplála slova Dostojevského: „Jediným bojištěm na této zemi je lidská duše, kde bojuje Bůh a satan o její závrtnou cenu.“

A do tohoto bojiště času nám všem dal Mojžíš jako odkaz: „Předložil jsem ti dnes život a dobro, i smrt a zlo, dnes ti přikazuji, abys miloval svého Boha, chodil po jeho cestách... pak budeš žít a rozmnožíš se... jestliže se ale tvé srdce odvrátí a nebude poslouchat a bude se klanět jiným bohům a sloužit jim, oznamuji vám, že úplně zahynete... A to je adresováno každému lidskému srdci v novém roce 2015.

*P. Josef Kolářek SJ
redaktor české sekce Vatikánského
rozhlasu, překladatel a historik*

Papež o nepokojích v Nigeru

Na generální audienci 21. ledna obrátil papež pozornost k aktuální situaci v africkém Nigeru, kde v pouličních nepokojích, jež byly reakcí na karikatury zveřejněné francouzskou tiskovinou *Charlie Hebdo*, bylo zabito 10 osob, desítky dalších lidí zraněny a vypáleno 45 kostelů: „Chtěl bych vás nyní vyzvat ke společné modlitbě za oběti demonstrací nedávných dnů v milovaném Nigeru. Došlo k brutalitě namířené proti křesťanům, dětem a kostelům. Prosme Pána o dar smíření a pokoje, aby se náboženské citění nikdy nestávalo příležitostí k násilí, zvůli a ničení. Nelze vést válku v Božím jménu! Doufám, že se co nejdříve ku prospěchu všech podaří obnovit klima vzájemné úcty a mírumilovného soužití. Prosme Matku Boží za lid Nigeru. Ave Maria...“

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Papež František na Srí Lance a Filipínách

Ve dnech 12.–19. ledna 2015 vykonal papež František apoštolskou cestu na Srí Lanku a Filipíny.

Na Srí Lance se papež setkal s místními státními a náboženskými představiteli, v promluvách se věnoval tématům mírového soužití náboženství a etnického smíření, dodržování lidských práv a začleňování všech obyvatel do společnosti. Při mši svatě na pobřežní promenádě v Kolombu za účasti statisíců lidí svatořečil zdejšího prvního katolického svatého, misionáře ze 17. století, oratoriána Josefa Vaze. Vyzdvihl ho jako příklad náboženské tolerance na ostrově rozdělovaném národnostními a náboženskými spory. „Svatý Josef nám ukazuje, jak důležité je překlenovat náboženské rozdíly službou míru,“ řekl papež.

Na Filipínách papež navštívil město Tacloban, jež bylo v roce 2013 poničeno tajfunem Haiyan. V homilii mj. řekl: „Ježíš je Pán, který vládne z kříže, a proto je schopný nám porozumět. Je schopný plakat s námi, je schopný nás doprovázet v nejtěžších chvílích našeho života. Tolik z vás ztratilo všechno, nevím, co vám mám říci... On ví, co vám má říci. Tolik z vás ztratilo část rodiny... Já jen zůstávám v tichu a doprovázím vás ve svém srdci. V tichosti. Tolik z vás si při pohledu na Krista položilo otázku: „Pane, proč?“ A každému v srdci Pán odpovídá ze svého srdce.“

Dále se papež setkal s rodinami, mladými lidmi, kněžími a řeholnicemi. V promluvách se věnoval problematice chudoby, korupce a ohrožení rodiny.

Na závěrečné mši svatě slavené v Manile bylo přítomno šest až sedm milionů lidí. Šlo o největší shromáždění náboženské povahy v dějinách papežství a patrně v dějinách náboženství vůbec. V homilii papež připomněl místní svátek Dítěte Ježíše z Cebu. Být dítětem Božím je podle něj nejhlubší identitou každého člověka. Text této promluvy přinášíme v tomto čísle na straně 4.

TS ČBK, RaVat

Kardinál Marx: Život si nelze koupit

S ohledem na možnosti reprodukční medicíny kardinál Reinhard Marx varoval, že „ze zázraku života a jeho předávání se stává výroba života“. Život „si nelze koupit, lidský život není náš majetek, náš produkt, který vyrábíme podle svých přání,“ řekl ve svém silvestrovském kázání v mnichovském Frauenkirche. Bude-li vznik lidského života oddělen od spojení mezi mužem a ženou a přenesen na náhradní matky, pak překročíme Stvořitelem stanovené hranice, pronesl kardinál.

Rodina, „v níž se muž a žena za sebe vzájemně zaručují a jsou otevřeni pro dar nového života“, zůstává „nejdůležitějším společenstvím pro budoucnost naší společnosti“, řekl Marx. Neodvolatelný příslib životu, který Bůh dal v narození Ježíše, se vztahuje na všechny oblasti života. „Život je vzácný dar a po nás se žádá, abychom tento dar přijali a pečovali o něj. My křesťané se ze života radujeme a životu přitakáváme.“

Neodvolatelné přitakání životu musí být podle kardinála Marxe vyjádřeno i ve společném evropském projektu. Arcibiskup odkázal na projev papeže Františka ve Štrasburku, podle něhož Evropa musí nabízet víc než ekonomický úspěch. Evropské společenství by spíše mělo „být vztažným bodem pro lepší a humánnější svět“. Marx varoval před návratem „úzkoprsosti, nacionalismu a prosazování vlastních zájmů“. Proti tomu je třeba rozhodně vyjadřovat „solidarititu s chudými, slabými, uprchlíky, nezaměstnanými, především s nezaměstnanými mladými lidmi v mnoha evropských zemích“. Takováto solidarita překračující hranice by měla být součástí křesťanské víry, jež patří k „duši Evropy“. Křesťané by se měli „pro evropský projekt ještě více angažovat a nepřenechávat jej těm, kdo dovolí, aby se z tohoto společného domu postupně stala ruina.“

Kathnet

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Milí příznivci RC Monitoru. Rád Vás oslovuji v době, kdy vláda České republiky již učinila rozhodnutí přijmout prvních 15 rodin z uprchlického tábora v Jordánsku a kdy se paralelně rozběhla solidární akce moravských a českých křesťanů ještě více pootevřít dveře uprchlým křesťanským rodinám, které se nacházejí v krajní nouzi (projekt „Bratr je víc než bližní“). Závazek pomáhat s integrací našich východních bratří a sester je jistě náročný a bude od nás vyžadovat velké nasazení. Zároveň půjde o skutečné projevy bliženské lásky, které, věřím, přinesou mnoho ovoce a požehnaní pro naši vlast.

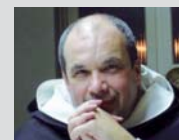
Kde čerpat sílu pro nadcházející oběti a službu „navíc“? Kde nacházet světlo pro správná rozhodnutí v dnešní složitě a napjaté době? Chvála Pánu, že máme takový zdroj světla, takovou studnici živé vody. Je nám blízko. Je to sám Pán v Eucharistii.

Boží prozřetelnost zařídila, že právě začala příprava na Národní eucharistický kongres. Bylo dáno mnoho krásných podnětů pro obnovení a prohloubení naší eucharistické úcty. Je stanoveno šest témat přípravy: Eucharistie a jednota, společenství, solidarita, evangelizace, Maria a obnova slavení. Na internetu jsou k dispozici katecheze, homilie, modlitby, které se vážou k Nejsvětější Svátosti. To vše je možné využít.

Jsem přesvědčen, že nic ale nenahradí čas, který osobně před Pánem a s Pánem v Eucharistii strávím. Každé mé ztišení před svatostánkem, každá má přítomnost na adoraci Božího Těla, každá moje účast na oběti Mše svaté má pro mne rozhodující význam. Tady je zdroj světla a síly, zde je pramen lásky a zřídlo vody živé. *Pojďte ke mně všichni, kdo se loptíte a jste obtíženi a já vás občerstvím... Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa... Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm... Kdo vidí mne, vidí Otce...*

Pojďme za Ježíšem. Bez něho totiž nesvedeme nic. S ním – všechno.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

RODINA DNES POTŘEBUJE OCHRANU

Homilie papeže Františka při mši svaté v Manile

Papež František s filipínským prezidentem Benignem Aquinem. Foto: Wikimedia Commons, Malacañang Photo Bureau, Ryan Lim

„Dítě se nám narodilo, syn je nám dán“ (Iz 9,5). Mám výjimečnou radost z toho, že mohu spolu s vámi slavit tuto neděli *Santo Niño* (Svatého Dítka). Soška Jezulátka provázela šíření evangelia v této zemi hned od počátku. Připomíná nepřetržitě spojení mezi Božím královstvím a tajemstvím duchovního dětství. Mluví o tom dnešní evangelium: „Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde“ (Mk 10,15). Jezulátka nepřetržitě hlásá, že světlo Boží milosti ozářilo svět prostoupený temnotou, přineslo dobrou zvěst o našem vysvobození z otroctví a vede nás cestou pokoje, práva a spravedlnosti. Připomíná nám, že jsme povoláni šířit ve světě Kristovo království.

Všichni jsme Boží děti

V těchto dnech jsem během své návštěvy slyšel píseň „Všichni jsme Boží děti“. Toto nám Jezulátka přišlo říci! Vyjevuje nám naši nehlubší identitu. Každý z nás je Božím dítětem, členem Boží rodiny. Dnes nám svatý Pavel řekl, že v Kristu jsme se stali adoptivními dětmi, bratry a sestrami v Kristu. To je to, čím jsme. Toto je naše identita. Krásný obraz toho

jste viděli, když se Filipínci semkli kolem bratří a sester postižených tajfunem.

Apoštol nám říká, že nás Bůh svým vyvoláním zahrnul hojným požehnáním! Bůh „nás zahrnul z nebe rozmanitými duchovními dary, protože jsme spoje-

Toto je hřích: zapomenout v nitru, že jsme Boží děti.

Děti, které mají svoji vlastní moudrost, jež není moudrostí tohoto světa.

ni s Kristem“ (Ef 1,3). Tato slova mají na Filipínách zvláštní ozvěnu, protože jsou první katolickou zemí Asie. Už to je zvláštní Boží dar, zvláštní požehnání, ale také povolání. Filipínci byli povoláni k tomu, aby se stali misionáři víry v Asii.

Bůh nás vybral a požehnal nám proto, abychom byli svatí a bezúhonní v jeho očích (Ef 1,4). Vyvolil každého z nás, aby byl ve světě svědkem jeho pravdy a spravedlnosti. Stvořil svět jako nádhernou zahradu a požádal nás, abychom se o ni sta-

rali. Avšak hříchem člověk znetvořil onu přirozenou krásu; hříchem člověk zničil také jednotu a krásu svojí lidské rodiny a vytvořil sociální struktury, které petrifikuji chudobu, nevědomost a zkaženost.

Bojovat s pokušením

Někdy jsme při pohledu na problémy, těžkosti a nespravedlnosti v pokušení rezignovat. Zdá se, jako by přísliby evangelia byly neuskutečnitelné, nereálné. Bible nám však říká, že velkým ohrožením plánu, který s námi má Bůh, byla a je pořád lež. Otcem lži je ďábel. Svoje léčky zastírá padělaným zevnějškem, půvabem modernosti a nabídkou „být jako všichni“. Odvádí nás vidinou prchavých rozkoší a mělké kratochvíle. Plýtváme pak Božími dary, věnujeme se nicotným hračkám, utrácíme svoje peníze v hazardu a pití; stahujeme se do sebe. Přestáváme se soustředit na věci, na kterých skutečně záleží. Zapomínáme zůstat vnitřně dětmi. Toto je hřích: zapomenout v nitru, že jsme Boží děti. Pán nás učí, že děti mají svoji vlastní moudrost, jež není moudrostí tohoto světa. Proto je poselství Jezulátka tak důležitá. Promlouvá v hloubi ke každému z nás. Připomíná nám naši nehlubší identitu, to, co jsme povoláni být jakožto Boží rodina.

Chránit rodinu a Církev

Jezulátka nám také připomíná, že tuto identitu je třeba chránit. Kristus-Dítě je ochráncem této velké země. Když přišel na tento svět, byl jeho život vzápětí ohrožen jedním zkorumpovaným králem. Sám Ježíš se ocitl v situaci, kdy musel být chráněn. Na zemi byl jeho ochráncem svatý Josef. Měl na zemi i rodinu: Svatou Rodinu Nazaretskou. Takto nám připomíná důležitost chránit naše rodiny i onu větší rodinu, kterou je Církev, rodinu Boží, svět, naši lidskou rodinu. Dnes rodina bohužel potřebuje být chráněna před lstivými útoky a programy odporujícími všemu, co považujeme za pravé a posvátné, všemu, co je v naší kultuře nejvznešenější a nejkrásnější.

Ježíš v evangeliu přijímá děti, objímá je a žehná jim. Také my máme úkol chránit, vést a povzbuzovat naši mládež, pomáhat jí k vytváření společnosti hodné jejího velkého duchovního a kulturního odkazu. Zvláště je třeba, abychom každé dítě nahlíželi jako dar, který je třeba přijmout, mít rád a chránit. A musíme se starat o nezletilé a nedopouštět, aby byli okrádáni o nádeji a odsuzováni k životu na ulici.

Křehké dítě přineslo na svět Boží dobrotu, milosrdenství a spravedlnost. Odolalo nepoctivosti a zkaženosti, které jsou dědictvím hříchu, a zvítězilo nad nimi mocí kříže. Nyní, na konci svojí návštěvy na Filipínách, vás svěřuji jemu, Ježíši, který mezi nás přišel jako dítě. Ať dá všemu milovanému lidu této země schopnost jednotně pracovat, vzájemně se chránit, počínaje vašimi rodinami a komunitami,

a vytvářet svět spravedlnosti, poctivosti a pokoje. Jezulátko ať žehná Filipínám a podporuje křesťany tohoto velkého národa v jejich poslání být svědky a misionáři evangelní radosti v Asii a na celém světě.

Nezapomeňte se prosím za mne modlit. Bůh vám všem žehnej.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

VLASTŇÁK

Na Nový rok jsme rozeslali příbuzným a známým přání s obrázky kvarteta našich dětí, včetně blahobytného úsměvu čtyřměsíčního Jasia. Jedna z odpovědí nás obzvláště zahřála: jen tak dál... Napsal ji bývalý skautský vedoucí mé ženy, otec ještě větší rodiny a syn o mnoho větší rodiny.

Když se nám před dvěma lety narodilo třetí dítě, známí gratulovali, někteří s trochou soucitu, že teď bude teprv těžko, že jsme odvážní, že v téhle době... Při čtvrtém dítěti už zpravidla nedošlo ani na to. „Ma ora basta“ – „teď už dost“ – ozývalo se, „je čas změnit koníčka.“

Život velké rodiny není jistě ani snadný ani poklidný. Zato je radostný a zvláštním způsobem doprovázený přítomností Pána Boha. Uzavřeli jsme zkrátka smlouvu s Bohem Života, tím z prvních stran Bible, a Pán Bůh je otcem našich dětí, po otcovsku se o ně stará a je věrný své smlouvě.

Jde o věci velmi intimní. Věci, které se nevynášejí ven z rodiny. A je zraňující, když se někdo začne v životě druhého pohybovat jako slon v porcelánu a dává najevo, že ví lépe, kdo má mít kolik dětí.

Místem k rozhovoru o tak intimních věcech také určitě není letadlo plné novinářů, lidí, kteří o životě velkých rodin nemají ani potuchy, nečetli *Humanae vitae* a zodpovědné rodičovství pro ně neznamená nic jiného než „ora basta“. Papež dal podobné debatě zelenou. Vzal na sebe riziko, že bude špatně pochopen, že jeho slova budou překroucena a v této překroucené podobě rozšířena po celém

světě. A přesně to se také stalo. 95 procent lidí, kteří se dozvěděli o papežové tiskové konferenci, uslyšelo překroucenou variantu a nikdy neuslyší jinou. Není to poprvé v tomto pontifikátu. „Kdo jsem já, abych soudil gaye“ – i tato věta byla vytržena z kontextu první tiskové konference na palubě letadla a dodnes je používána výhradně v této okleštěné formě.

Foto: Flickr, Panoramas (CC BY-ND 2.0)

Nezůstalo však jen při tom. Papež mluvil o intimním životě početných rodin hospodskou dikcí: „Někteří mají za to, že – odpusťte mi ten výraz – abychom byli dobří katolíci, musíme být jako králíci“ (smích). Není to ovšem jen jazyk hospodský. Je to přesněji řečeno jazyk antikatické a antirodinné propagandy, jazyk těch, kdo se nám vysmívají a odsuzují nás.

Ale ani to není všechno. František se na tiskové konferenci hned dvakrát pochlubil, že vynadal ženě, která po sed-

mi císařských řezech znovu otěhotněla. Dobrým, byť nepsaným pravidlem naší kultury bývalo zvláštní hájení těhotných žen. Samozřejmě, není tomu tak vždycky. Těhotné často zkusí svoje: od manžela, od tchyně, od šéfa v práci... Že se ale bude papež veřejně chlubit tím, že seřval těhotnou matku... I kdyby měl stokrát pravdu, není důvod k tomu, mluvit o tom před těhotnou, a už vůbec ne hlásat to celému světu.

Papež zaútočil do vlastních řad a jeho slova zabořila mnohé. Nemá smysl to maskovat.

Skončím citátem z listu, který v době zmatků v roce 1967 napsal J. R. R. Tolkien svému synovi: „Docela dobře vím, že Církev, kterou jsme já i ty kdysi vnímali jako útočiště, vnímáme nyní často jako past. Není kam jít! (...) Myslím, že nám nezbyvá nic jiného než modlit se za Církev, za Kristova náměstka a za nás samé a zároveň uplatňovat ctnost loajálnosti, jež se stává skutečnou ctností právě tehdy, když se člověk cítí tlačěn k tomu, aby ji opustil.“

Krzysztof Bronk

Záznam tiskové konference, o níž je v textu řeč, najdete na <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=21363>, tématu se týká také článek na <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=21370>

*Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista*

MŮŽEME POMOCI. BUDEME-LI CHTÍT

Je načase jasně a veřejně deklarovat, že chceme pomoci syrským křesťanským rodinám

V otázce pomoci syrským křesťanům nejde pouze o elementární politické kroky a politickou odpovědnost, ale také a především o odpovědnost naší katolické církve.

Něco se změnilo. Jen těžko to dovedeme uchopit, nemáme od toho odstup, a to je právě situace, ve které se osvědčujeme a ve které dosvědčujeme. A nebo naopak. Je snadné jednat „křesťansky“, když žijeme v zavedených kolejích a máme v celku jistotu, jak se bude ostatním jevit to či ono jednání, když můžeme odpovědně třídit odpady, přispívat na tříkrálovou sbírku (třeba i nemálo) a pravidelně chodit do kostela. Ale teď se najednou děje něco, co vyžaduje nepohodlí – vyžaduje přemýšlení, jsme v nejistotě. Cítíme, že se nás utrpení lidí na Středním východě týká víc, než bychom si byli ochotni připustit, chceme něco udělat a nevíme co, a zároveň víme, že pouhé posílání peněz (samo o sobě bohužel) nic nevyřeší.

Chvilí to trvalo, než Charita pod tlakem rozdělila svoje konto pro humanitární pomoc a oddělila od sebe Ukrajinu, Irák a Sýrii. Copak nikdo od počátku nepochopil, že dárcům není jedno, na co přispívají? To byla první bariéra „egalitativní“ a „korektnosti“, kterou bylo třeba prolomit. To už vůbec nerozumíme přirozenosti daru? To už nerozumíme faktu, že především pomáhám svým nejbližším, pak svým blízkým, těm, které znám a se kterými se setkám? A pak těm, kdo jsou mi z nějakého důvodu blízcí, i když jsou daleko.

Odpovědnost politiků, ale i Církve

RC Monitor uveřejnil v prvním čísle tohoto ročníku článek podepsaný redakcí, který je nazván Bratr je víc než bližní. S tím se dá jen souhlasit. Vyzývá v něm čtenáře – křesťany, aby psali předsedovi vlády. Nic proti tomu, to je individuální politický krok, který má nepochybně svůj význam, ale také svoje limity, zejména vzhledem k použité argumentaci – i z naší země odcházela řada lidí a nalé-

zali pomoc v zahraničí... Ale podle mne zde nejde o elementární politické kroky a nejde zde „jen“ o politickou odpovědnost, ale také a především o odpovědnost naší katolické církve.

Syrský uprchlický tábor
Foto: Flickr © Mustafa Khayat (CC BY-ND 2.0)

Je třeba veřejně říci: pomůžeme syrským křesťanům, protože jim pomoci můžeme a chceme. Jen malému zlomku z nich, ale pomůžeme a ukážeme, že to jde.

Ano, jako jednotlivec nemohu nijak konat ve věci udělení víz, nemohu zasahovat do běhu státní správy. Ale Církev je partnerem státu, a vůči státu by za ni především měli jednat naši biskupové, a to jak v neveřejných jednáních, tak také veřejně. Pokud předseda vlády již v listopadu prohlásil, že Česká republika žádně uprchlíky ze Sýrie přijímat nebude, je

ostudné, že se o tom dohadujeme až dnes. Jen pomalu se tu a onde začíná mluvit o tom, že křesťanští uprchlíci nepředstavují bezpečnostní riziko – opět jsme jen na půli cesty. Cožpak nejde jednoznačně a veřejně deklarovat, že prostě chceme pomoci syrským křesťanským rodinám?

Obecná, nebo konkrétní pomoc?

Dozvěděl jsem se, že pomoc nemůže poskytnout Charita, protože prý má ve svém poslání obecný cíl „pomáhat všem“, nemůže proto prý v konkrétním případě pomáhat jen křesťanům. To je absurdní a neudržitelně extrémní výklad. A pokud na této sebeinterpretaci trvají představitelé charity, je na biskupech, kteří jsou jejich zakladateli, aby jim uložili v této věci konat. Nic jim v tom nemůže bránit.

Pomoc, kterou mohou Charity za daných podmínek poskytnout jedné skupině, nejsou povinny poskytovat skupině jiné. Chápu, že představitelé Charity (a církevní představitelé, kteří ji zřizují) se bojí, že budou nařčeni z nekorektnosti, že poruší nepsané tabu, postaví se proti diktátu rovnosti. Ale není již na čase, resp. není již skoro pozdě?

Nejednat znamená selhat

Mnoha křesťanům, kteří jsou v nevýslovně obtížné situaci, můžeme pomoci – a přitom vlastně pomoci i sobě. Ale je k tomu potřeba, aby konkrétní osoby, které jsou za to odpovědné, pochopily, že je třeba jednat a že nejednat znamená také jednat: totiž selhat. Je třeba jednat a dát najevo, že ještě nejsme úplně impotentní světadíl, že Církev ve své dnešní podobě není zcela bez pudu sebezáchovy. Je třeba veřejně říci: pomůžeme syrským křesťanům, protože jim pomoci můžeme a chceme. Jen malému zlomku z nich, ale pomůžeme a ukážeme, že to jde. Cha-

rita může pomoci, v tuto chvíli nikoli z peněz od státu, ale může rozhodnout o použití těch prostředků, které získává sama z darů a sbírek. A těch není málo, například ještě neoschly stopy tří králů. Může pomoci, bude-li chtít.

Jasně vyjádření pomoci

Můžeme pomoci. Stačí aby arcibiskup a kardinál (který je diplomaticky na úrovni vyslance) zahájil prostřednictvím ministerstva zahraničí s ministerstvem vnitra jednání o tom, že naše Církev zajistí od svých syrských partnerů konkrétní žádosti o přechodný azyl u osob, jejichž seznam sám předloží, které budou v místě prověřeny jako příslušníci tradičních křesťanských komunit. Přijímací proces by se tedy mohl víceméně omezit na celkem jednoduchou kontrolu dokladů a nezbytnou karanténu. Církev navíc může pro tyto rodiny zajistit přechodné ubytování podle odhadu pro minimálně 200 rodin víceméně bezodkladně, vlastní řadu nevyužívaných objektů. Spolu s Charitou a dobrovolníky k tomu má dostatečný potenciál. Navíc, pokud dané osoby budou

mít patřičné dokumenty od českého státu, bude následně k zajištění pomoci pro ně Charita moci použít i dotace od státu, protože už z hlediska státu nepůjde o pomoc křesťanům, ale o pomoc regulérně přijatým uprchlíkům. Samozřejmě by při tom bylo třeba vyřešit řadu problémů, ale to je nesrovnatelné s utrpením těch, kteří nyní žijí v uprchlických táborech na sněhu a často i bez plátěné střechy nad hlavou.

A jde o to nejednat tajně, neskrývat se s tím. Nemá smysl jednat ve skrytu a doufat, že nepopulární rozhodnutí na sebe vezme předseda vlády, který je k přijetí uprchlíků (včetně muslimů) tlačěn z Evropské unie. Že to bude on, kdo přijetí křesťanů zdůvodní „menším bezpečnostním rizikem“. Chceme přijmout křesťany, protože si s nimi můžeme rozumět a víme, jak jim pomoci. Tohle slovo by bylo zcela jasné, na veřejnosti věrohodné. Představitelé naší Církev mohou s představiteli státu jednat zcela jinak a z jiné pozice než jednotlivé osoby, které budou posílat předtištěný korespondenční lístek.

Kdo o těchto potenciálních problémech přemýšlí jako o „obtěžných“ pro-

blémech, jako o komplikacích“, nic nepochopil. Nežijeme ve světě, kde bychom se mohli sázet, že to se svou zajištěnou bohorovností vydržíme v klidu, teple a bezpečí „až do svého konce“.

Podle názoru mnoha těch, se kterými jsem mluvil, by se měla k věci co nejdříve vyjádřit biskupská konference a uložit arcibiskupovi a kardinálovi Dukovi, aby v této věci bezodkladně veřejně deklaroval ochotu naší Církev pomoci křesťanským uprchlíkům ze Sýrie, začal bezodkladně jednat s představiteli českého státu o této pomoci a formálně zaštilil jednání s chaldejskou církví v Sýrii a v zemích, kde jsou uprchlické tábory. V tomto smyslu je dobré obracet se na svoje biskupy – aby v této věci cítili podporu svých věřících. V tomto smyslu jsem již konal, představitelům vlády psát nebudu.

Josef Štogr
(Mezilitulky redakce)

Josef Štogr, vydavatel
Revue Trivium
(www.revue-trivium.cz)

O IRÁKU BEZ KŘESŤANŮ

Počítat s krveprolitím a vrátit se domů, nebo ukončit historickou přítomnost církve?

Vysídlení křesťané se ptají, kde je jejich místo na světě. Mají čekat na další krveprolití na Blízkém východě, nebo opustit tento region a hledat nový domov jinde?

Když jel přes most a pomalu následoval ostatní auta, odehrávala se před pastorem výma očima scéna, která představovala naprostý chaos.

V dále bylo slyšet, jak minometné střely zasahují své cíle, zatímco jeho auto míjelo stovky dalších vysídlených lidí, kteří nesli na zádech a v náručí vše, co pobraли. Na druhé straně vyděšení iráčtí vojáci svlékali uniformy, odhazovali zbraně na zem a utíkali přes most. Islámský stát (ISIS) obsadil Mosul a všichni prchali, aby si zachránili život. Pastorovi dva synové leželi na zadním seda-

dle, aby se kryli před střelbou. Pastor pevně svíral volant, po tváři mu stékaly slzy a střídavě ho zaplavovaly vlny zlosti, strachu a smutku. „Tuto noc jsem se bál nejvíc za celý svůj život,“ řekl pastor, jehož jméno zůstane z bezpečnostních důvodů utajeno. „I teď, když o tom přemýšlím, si říkám: ‚Jak jsem to vůbec zvládl?‘ Jenom díky Bohu, s jeho pomocí.“

4. června, poté, co se bojovníci extremistického ISIS probili částí severovýchodní Sýrie a severovýchodního Iráku, napadli Mosul, během pěti dní jej obsadili a přinutili uprchnout všechny křesťany

a ostatní, kdo nesouhlasí s ideologií Islámského státu. O dva měsíce později se ISIS tlačí dále na jih, do měst Karakoš, Karemlés a Bartella – a vzniká další vlna vysídlených lidí. Pastor byl jedním z desítek tisíc těch, kteří v té době ztratili svůj domov a ne-li všechno, tak většinu svého majetku. Mnozí uprchli do města Erbil.

„Máte svůj život, máte svůj dům, máte své vzpomínky, máte svou zemi nebo město, máte své přátele – a pak během hodiny o to všechno přijdete,“ říká evangelický pastor. „Musíte začít od nuly. Ale můžu říct za sebe, za mou

Fotografie na této dvoustraně: Uprchlícké centrum v iráckém Erbilu. Foto: © Tony Frič, <http://tonyfric.photoshelter.com>

církev a za mé přátele: Ježíš nám pomáhá, abychom dokázali žít dál. Ale není to snadné.“ Půl roku poté, co přišli o všechno, kdy stále žijí ve zmatku a kdy se rodí první generace dětí v uprchlických táborech, se vysídlení křesťané ptají, kde je jejich místo na světě. Měli by čekat na další krveprolití na Blízkém východě, nebo mají opustit tento region, o kterém někteří z nich říkají, že je už dávno zklamal, a hledat nový život jinde?

Naivita Západu

Ve středisku pro uprchlíky u katolického kostela Mar Elia v Ankawě na okraji Erbilu Rev. Douglas Bazi řekl, že ho již unavují dobře míněné rady lidí ze Západu, kteří tvrdí, že by Iráčané měli zůstat v Iráku, aby tam přetrvala historická přítomnost křesťanů. Už má také dost lidí, kteří mají naivní představy o islámu.

„Je to pro nás bolestné,“ řekl Bazi. „Jsem rozzlobený, protože znám islám velmi dobře. V Bagdádu vyhodili do vzduchu náš kostel. Projížděl jsem kolem tří výbuchů a dvakrát bylo moje auto zničeno. Islamisté mě střelili do nohy z pušky AK-47 a na devět dní mě unesli.“ Zatímco bojovníci ISIS znásilňují, popravují a vyhrožují nemuslimům, jako by soutěžili s Al-Káídou, která z těchto dvou skupin dokáže být krutější, islámské skupiny se podle Baziho často snaží samy sebe vyobrazovat tak, že nemají s „radikálními“ islamisty nic společného.

Ve skutečnosti je však jejich víra a jejich touha ubližovat křesťanům stejná, tvrdí.

„Víte, kdo velmi dobře reprezentuje islám? ISIS. Oni jsou skutečný islám,“ řekl. „Pokud někdo řekne: ‚Ne, oni nerepresentují islám, Hamás nerepresentuje islám, Hizballáh nerepresentuje islám,‘ kdo tedy zbývá? No tak! Proberte se.“

Proč by křesťané měli zůstat na místě, kde věší ručně prané oblečení v chladu a dešti, na záchod musí chodit ven a nemohou si vydělávat na živobytí?

Potřebujeme činy, ne slova

Stěna za jeho psacím stolem je pokryta vizitkami od lidí zastupujících humanitární organizace a další skupiny z celého světa. Vizitky jsou rozděleny do dvou skupin. Asi třicet jich je na pravé straně a zhruba třikrát tolik na levé straně.

„Na pravé straně jsou lidé, kteří nám opravdu pomáhají,“ řekl. „Nalevo jsou ti, kdo se tu objeví, pozdraví, řeknou, abychom se ozvali, kdybychom něco potřebovali, a pak se rychle rozloučí. Nyní však potřebujeme skutečnou práci, ne slova.“

Baziho nejvíce roztrpčují slova těch, kdo požadují, aby křesťané zůstali na Blízkém východě navzdory tomu, co jim hro-

zí. „Obávám se o svůj lid,“ říká. „Nezajímá mě ‚Blízký východ‘. Blízký východ je téměř dva tisíce let stále stejný. Je to stejná válka, stejný konflikt. Tak proč bych měl držet svůj lid v této válce? Proč?“ Bazi si stěžoval na lidi ze Západu, kteří jej nazývají hrdinou, protože zůstává v západní Mezopotámii, a oslavují křesťany, kteří zůstávají na Blízkém východě až „do poslední kapky (jejich) krve“. „Přestaňte říkat takovéto hlouposti – je to prostě jen hloupé,“ řekl. „K čemu? Když prolijeme poslední kapku naší krve, k čemu to bude?“

Místo narození – stany

Baidaa Alias, jedna z žen v táboře, byla v devátém měsíci těhotenství, když s manželem a dvěma malými syny utíkala z Karakoše. Šla pět hodin v srpnovém parnu, než dorazili na kontrolní stanoviště, odkud je autem odvezli do Erbilu. Její syn, Marvin Bashar, se narodil brzy poté, co dorazili do střediska Mar Elia. Byl jedním z prvních dětí (ne-li vůbec prvním), jež se narodily vysídlencům v táboře.

Ve středisku je více než 400 dětí, a o ně si Bazi dělá největší starosti. Ačkoli mají ve středisku jakési vyučování, vyrůstají tyto děti nedůstojně, v podstatě bez vzdělání a neosvojují si žádné dovednosti. Tyto vyhlídky Bazimu lámou srdce. „Včera jsem šel kolem jednoho stanu a viděl jsem ženu – je to babička –, jak připravuje oblečení pro miminko, které se má narodit,“ řekl. „V takové situaci se cítím strašně. Když tu přijde na svět dítě, co mám uvést jako místo narození? ‚Stany?‘“

Alias ví, že její rodina nemá v Iráku žádnou budoucnost. Její manžel prodává zeleninu na ulici a každý den vydělá pár dolarů, zatímco ona se stará o děti.

„Přeji si, aby žily v nějaké hezké zemi; tady nemáme žádnou budoucnost,“ řekla. Bazi říká lidem ze Západu, že je mu jedno, kam Iráčané půjdou. „Kamkoli, kde můj lid nalezne spravedlnost a lásku. Tam bychom chtěli zůstat,“ řekl. „Takže je jedno, jestli to bude Dárfúr, Gaza, Austrálie nebo Spojené státy.“ Každý má právo na důstojnost a měl by dostat šanci na dobrý život, řekl. Zdůraznil, že nevidí žádný důvod, proč by křesťané měli zůstat na místě, kde věší ručně prané oblečení v chladu a dešti, na záchod musí chodit ven a nemohou si vydělávat na živobytí.

Nevidí zde žádnou budoucnost

Robert Duncan, pracovník lidskoprávní organizace Middle East Concern, uznává kontroverznost otázky, zda by křesťané měli masově opustit tento region. „Někteří zastávají stanovisko, že když se podíváte na Blízký východ, tak tam musí být křesťanské svědectví a křesťané tam musí zůstat, protože je třeba, aby i v této oblasti bylo přítomno světlo evangelia a bylo zachováno bezpečí,“ řekl.

Představitelé mnoha tradičních křesťanských denominací se veřejně vyjádřili ohledně útěku křesťanů z tohoto regionu a prohlašují, že Blízký východ bez křesťanů je „nemyslitelný“.

„A je vyvíjen silný tlak na vlády, na západní vlády, aby kvůli tomu nepřijímaly azylanty z Iráku,“ řekl Duncan. „Hodně lidí z této oblasti už toho má dost – jste-li církevní představitel a vidíte situaci z tohoto hlediska, váš názor se může značně lišit od názoru – řekněme – otce rodiny, který uvažuje o tom, jak zajistit bezpečný život pro své malé děti.“ A navíc rozhodnutí zůstat, nebo odejít je důsledkem mnoha faktorů, jako je náboženské vyznání uprchlíka, jeho předchozí sociálně-ekonomický status, věk, rodinné vazby a dosažené vzdělání. Dokonce i jazykové znalosti mohou být faktorem, neboť prvním krokem k získání pracovního povolení v Kurdistánu je naučit se mluvit kurdsky. „Když se podíváte na životy jednotlivých lidí, na to, s čím zápasí jejich rodiny a jak uvažují o budoucnosti, zejména ti, kteří mají děti, pak uvidíte, že se tolik nezaměřují na širší perspektivu církve na Blízkém východě, ale spíše na to, co mohou dělat oni sami a jejich rodiny,“ řekl. „Takže tu máte spoustu lidí, kteří zde ve skutečnosti nechtějí zůstat. Opravdu zde pro sebe nevidí žádnou budoucnost, téměř nic je tu už nedrží.“

Přemáhání beznaděje

Naproti kostelu Mar Elia stojí komerční budova, která kdysi měla být nákupním střediskem a komplexem kanceláří. Je známa jako Bazaar Neshtimony. Křesťanský podnikatel dovolil, aby zde našli útočiště vysídlení křesťané – asi 300 rodin. Správce budovy, bývalý veterinář Rabie Soran, také patří mezi vysídlené osoby. Díky velkému úsilí a síti dárců

vytvořil zařízení, které zajistí, že ti, kdo žijí v Bazaar Neshtimony, nehladoví a neskončí na ulici.

Ale pro Sorana je tento komplex víc než jen místem, kde se lidé mohou najít a ubytovat; snaží se zde přesvědčit ty, kteří přišli o vše, že by měli zůstat v Iráku. V Iráku žiji 37 let, vydělal jsem peníze a vybudoval si budoucnost. Vydělal jsem hodně peněz – všichni mě znají,“ řekl. „Mám tady přátele, rodinu, dědictví a v našem městě jsem vlastnil pozemky. Ale během minuty bylo všechno pryč.“ Zná z první ruky veškerou beznaděj, kterou tu lidé zakoušejí. „Sedmatřicet let jsem v této zemi pracoval a nakonec nemám nic,“ řekl. „Takto lidé uvažují: ‚Ne-

Jsou-li zde opravdoví křesťané a vy je odvedete, kdo tu bude vydávat svědectví?

musíme tady trávit další část našeho života, protože je to očividně marné.‘ Proto mě napadlo, že kdybych začal tvrdě pracovat, pomáhat těmto lidem a snažil se udělat každého z nich natolik šťastným, jak jen dokážu, třeba se z jejich myslí začnou vytrácet myšlenky na emigraci.“

Hledání bezpečného života

Většina Iráčanů by se samozřejmě ráda vrátila do svých domovů, kdyby to bylo možné, řekl Ayad Neha. Žije v komplexu Bazaar Neshtimony se svou pětičlennou rodinou a jednadvaceti dalšími lidmi v kanceláři, která se skládá ze tří místností a nyní slouží jako byt. Neha, bývalý tovární dělník, sebral svou rodinu a za hluboké noci uprchli z Karakoše před zvěrstvy ISIS.

„Stále se chceme dozvědět, proč nás vyhnali,“ řekl. „My jsme mírumilovní lidé. Nikomu jsme neublížili. Křesťané jsou pokojní lidé. Nedělali jsme problémy. Nevíme, proč tam přišli.“

Neha řekl, že navzdory svým ztrátám se chce vrátit domů, ale nejprve si přeje bezpečí pro svou rodinu. Téměř všechny rodiny v komplexu Bazaar Neshtimony mají stejný názor, řekl.

„Hledáme bezpečný život. Rád bych se vrátil do svého domu a ke své práci,“ uvedl. „Všechny rodiny se chtějí vrátit do svých domovů. Většina křesťanů nechce opustit svou zemi. Chtějí domů. Potřebujeme mezinárodní ochranu, mezinárodní zásah, který by nám pomohl. Tady přece nejde jen o jednu rodinu, jde o národ.“

Kdo zde bude svědčit?

Pastor, který slouží obyvatelům komplexu Bazaar Neshtimony a na dalších místech v Iráku, tvrdí, že problém s ISIS, ač je velmi vážný, by neměl vyhnat křesťany z Blízkého východu.

„Nemůžete opustit své dědictví jen proto, že vám ublížili nebo že se stalo neštěstí. A navíc zde mluvíme o stovkách tisíc lidí,“ řekl pastor. „Jak je všechny dostanete ze země? Ježíš řekl: ‚Vy jste světlo světa.‘ Když odeberete světlo ze světa, co myslíte, že se tady stane? Kam nás to zavezene, kde zůstane naše zvěst?“

Je pochopitelné, že trpící lidé chtějí opustit zemi, řekl – lidé, kteří protřpěli válku s Íránem v osmdesátých letech, s Kuvajtem v roce 1990, následující dvě války v zálivu, svržení Saddáma Husajna, potom příchod Al-Káidy do Iráku a nyní ISIS.

„Po dlouhá léta to nevypadá, že existuje nějaká naděje,“ řekl pastor. „A proto tito lidé trpí. Nemají dobré vzdělání. Nemají dobrou práci. A každý den vypadá tak, že zde sedíte a denně přichází zloděj, který na vás křikne: ‚Hej, zabiju tě, přijdu a seberu ti peníze, vezmu si tvou ženu, tvoje děti, neustále vám vyhrožuje a vy jen sedíte a nemůže nic dělat. Ale jak jsem řekl, oni jsou světlo světa. Jsou-li zde opravdoví křesťané a vy je odvedete, kdo tu bude vydávat svědectví?“

<http://morningstarnews.org>
Přeložil Pavel Štíčka
(Mezititulky redakce)

KONCIL A VÍRA RANĚNÁ ROKEM '68

Rok 1968 uvedl katolickou církev do těžké krize, jež nebyla příznivá plnému a vyváženému přijetí Druhého vatikánského koncilu.

Půl století, jež předcházelo Druhému vatikánskému koncilu, se v teologii přinejmenším za Alpami vyznačovalo – kromě napětí mezi modernismem a antimodernismem – třemi hnutími, která měla v Božím lidu silnou ozvěnu: liturgické hnutí, biblické hnutí a nový smysl pro Církev. Pius XII. pochopil, a dokonce podpořil tato hnutí velkými encyklikami *Mystici corporis* (1943), *Divini afflante Spiritu* (1943) a *Mediator Dei* (1947), které byly předzvěstí třech dogmatických konstitucí Druhého Vaticanu. Tento duchovní dynamismus se spontánně zrodil v Božím lidu, byl potvrzen papežem a připravil Koncil. Měl svoji odezvu také v určité teologii hlásající opětovný „návrat k pramenům“. Tentýž dynamismus také vysvětluje vlnu očekávání a nadějí, která se zvedla po svolání Koncilu a provázela skoro celý jeho průběh.

Optimistická důvěra v pokrok

Je třeba dodat, že Koncil se konal v první polovině 60. let, tedy v době vyznačující se optimistickou důvěrou v pokrok. Ozvěna tohoto optimismu, který byl sám o sobě čistě světský, je patrná v některých koncilních dokumentech a v jejich prvotní recepci. Zvláště v souvislosti s pastorační konstitucí *Gaudium et spes* (1965) se rádo zapomínalo, že po prvních slovech „Radost a naděje“, které tvoří její titul, vzápětí následují slova „smutek a úzkost“. Byla v ní spatřována jakási kanonizace teilhardovské vize dějin, která se považovala za stejně optimistickou. Znamý protestantský teolog Karl Barth proto ve svém pokoncilním díle nazvaném *Ad limina apostolorum* (Zürich 1967) mohl koncilním otcům vytknout, že zapomněli na Poslední soud.

Toto rozšířené a důvěřivé klima však nepostrádalo určité kontrastní pozadí. 60. léta byla dobou studené války, jejíž ohlas přinesli evropští biskupové do koncilní auly. Byla to léta amerického fiaska

války ve Vietnamu, vnitřního odporu proti této válce a nástupu drog. Toto napětí krátce poté vedlo ke kulturní revoluci nechvalně známého roku '68. Tato revoluce, která vypukla sotva tři roky po skončení koncilu, hluboce podminila jeho recepci, a toto podminění je patrné dodnes. Je proto třeba podívat se na tuto revoluci a na její důsledky trochu blíže.

Revoluce mladých intelektuálů

Za prvé, nebyla to ekonomicko-sociální revoluce v klasickém marxistickém smyslu. Přesto však měla vztah ke Karlu Marxovi, ne však k tomu zralému, nýbrž k mladé-

Světelné procesí k 50. výročí Koncilu. Foto: Flickr, Catholic Church © Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

mu Marxovi, jak jej interpretovali takzvaní neomarxisté. U kořenů této kulturní revoluce stály tři bestsellery: *Dialektika osvícenství* (1947) od Horkheimera a Adorna, *Jednorozměrný člověk* (1964) od Herberta Marcuse a *Rudá knížka* od Mao Ce-Tunga (1966). Tato díla kritizovala optimismus a nešvary kapitalistické společnosti nikoli ze sociálně-ekonomického, ale spíše antropologicko-kulturního hlediska. Byla to tedy revoluce intelektuálů a zejména mladých intelektuálů, revoluce studentská, nikoli dělnická, takže dělníci se zpočátku k tomuto hnutí zdráhali přidat. Mezi těmito mladými revolucionáři bylo zejména v Itálii, Francii a Švýcarsku nemálo militantních katolíků, kteří v této revoluci – podníceni koncilní dynami-

kou – spatřovali krok směrem k budoucnosti předpovídané Koncilem. Spolu s neomarxisty snili o nové, neodcizené a neodcizující společnosti, budované podle Rousseauova vzoru novým, spontánně společenským člověkem.

Tento nový člověk měl být produktem nové, nikoli direktivní, nýbrž anti-autoritářské pedagogie inspirované dílem Alexandra Sutherlanda Neilla ve škole Summerhill založené roku 1921. Neill se inspiroval tzv. „sexuální revolucí“, kterou americký psychoanalytik Wilhelm Reich hlásal v jiném tehdejší bestselleru pod titulem *Funkce orgasmu*. Tato pedagogie byla propagována zvláštním vydáním tzv. *Malé rudé knížky* „ad usum delphini“, tedy pro studenty, a ve školách ji distribuovali učitelé.

Vliv na život Církve a recepci Koncilu

Již z tohoto nástinu lze vytušit, jak hluboce ovlivnila revoluce roku '68 život Církve i recepci Koncilu. Způsobila především, že se téměř dvě generace katolíků – osmašedesátníci a mládež jimi vychovaná – ideologicky vzdálily a takřka odcizily nejen církevnímu učení, ale i jakékoli náboženské praxi. Není divu, že většina tehdejších mladých lidí, ze kterých jsou dnes rodiče a prarodiče, nebyli schopni vychovat svoje děti ve víře, přestože sami byli pokřtěni. Církev tedy skoro půl století žila s velkým počtem svých synů a dcer, kteří se vzdálili jakékoli náboženské praxi, ba dokonce křesťanské víře samotné, což alespoň částečně vysvětluje okamžitý pokles kněžských a řeholních povolání těsně po Koncilu. Teprve v posledních letech se zdá, že se v nové generaci víra postupně znovu probouzí.

K tomuto nástinu situace po roce '68 je třeba doplnit dva výrazné rysy, jež se týkají obrazu Církve, a tím také interpretace koncilní konstituce *Lumen gentium* (1964). Revoluce '68 vyvstala marxisticky

zdola, z takzvané „báze“, a proto se analogicky snažila interpretovat „Boží lid“, o kterém zmíněná konstituce mluvila. Namísto toho, aby se v Církvi hledalo „hierarchické společenství“ (LG 21,22), což Církev později ještě rozvinula, byla chápána jako lidová demokracie určité báze. Odtud pramení různá hnutí typu „My jsme církev“ aspirující na změnu mnoha – pro Církev zásadních – věcí ve snaze připodobnit ji mentalitě naší doby.

Humanae vitae

Tato tendence byla posílena neblahou shodou okolností. Několik týdnů po osudovém květnu roku 1968 byla publikována encyklika papeže Pavla VI. *Humanae vitae*, dokument, který měl doplnit koncilní učení o rodině v bodě, který je v životě mnoha věřících choulostivý. Byl natolik choulostivý, že koncilní otcové pověřili dořešením tohoto problému

papeže. Jednalo se tedy o text, který byl nesnadno přijatelný sám o sobě. Tento dokument, který nebyl ničím jiným než potvrzením tradičního učení o manželském životě, nyní zklamal mnohá pokoncilní očekávání posílená atmosférou postupně dominující „sexuální revoluce“. Úplný a pokojný výklad tohoto bohatého textu byl v určitých vrstvách takřka nemožný. A poněvadž se vědělo nebo předpokládalo, že za definitivní redakci textu, která se rozcházela s předem zveřejněným doporučením dvou jeho přípravných komisí, je zodpovědný pouze papež, ocitl se tento text u mnoha věřících a také kněží ve vážné, ne-li definitivní krizi. Vskutku, od té doby přinejmenším na sever od Alp už nebyly texty papeže a římské kurie považovány za dokumenty církevního magisteria, nýbrž nanejvýš za jakési náměty k diskusi. Došlo k tomu, bohužel, také u textu, který považují

z celého pontifikátu blahoslaveného Pavla VI. za nejdůležitější, totiž u posynodální exhortace *Evangelii nuntiandi* z roku 1975. Tímto textem se papež vyrovnal s tehdy již odeznělou revolucí '68 zavedením pojmu „evangelizace kultury“.

Uvážíme-li toto všechno, odvážil bych se říci, že rok 1968 uvedl katolickou církev do patrně nejtěžší krize jejích dlouhých dějin, krize, která zajisté nebyla příznivá plnému a vyváženému přijetí Druhého vatikánského koncilu.

Mons. Peter Henrici SJ

Z deníku *Avvenire* 26. listopadu 2014

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

Mons. Peter Henrici SJ (*1928) vyučoval na Papežské gregoriánské univerzitě a byl pomocným biskupem ve švýcarském Churu

NĚMEČTÍ BISKUPOVÉ STOJÍ ZA KASPEREM

Německá biskupská konference vydala 22. prosince 2014 pastorační směrnice, které zpochybňují církevní nauku o vyloučení rozvedených a znovu sezdaných od přijímání. Biskupové napsali, že toto vyloučení je i pro mnoho kněží nepochopitelné, takže mnozí ono pravidlo nedodržují; podle biskupů je to pro mnoho věřících „test věrohodnosti Církve“. Doporučují proto, aby v individuálních případech bylo pomínuto. Za dokument se postavila většina německých biskupů.

Podle nich je tradiční církevní pozice vůči rozvedeným nemilosrdná a měla by se změnit. Komentář amerického magazínu *Crisis* autorky Marie Meanyové klade otázku, co je to milosrdenství. Připomíná pasáž z prvního listu svatého Pavla do Korinty, podle níž ti, kdo přijímají Tělo Páně nehodně, přivádějí na sebe soud. Skutečné milosrdenství varuje lidi před duchovní smrtí, k níž vede přijímání ve stavu těžkého hříchu. Biskupové se odvolávají na to, že Kristus jedl s výběřci dani a s prostitutkami, a proto by rozvedení

a znovu sezdaní měli být připuštěni k přijímání. Stolování Krista s hříšníky a podávání přijímání hříšníkům jsou dvě různé věci, píše Meanyová. Situace rozvedených je přece výsledkem jejich vlastní volby: i ti, kdo na rozvodu nenesou vinu, se sami rozhodli vstoupit do nového svazku. Je přitom řada věřících, kteří by si přáli vstoupit do manželství, ale nemohou najít pravého partnera, takže musejí žít v celibátu, který si nezvolili. Rozvedení a znovu sezdaní, kteří přistupují k přijímání, píše Meanyová, předstírají, že nepotřebují změnit život. Jsou jako nemocní rakovinou, jež kněží přesvědčují, že jsou vlastně zdraví. Takové falešné milosrdenství brání hříšníkům ve skutečném uzdravení.

Pravé milosrdenství ví, že uzdravit nás může jedině pravda. Boží milosrdenství je jako kvas, který změní naše srdce, takže se můžeme vzdát své modly – lidského štěstí, jež odporuje Božímu zákonu a Boží lásce.

To, že – jak tvrdí němečtí biskupové – je vyloučení rozvedených z eucharistie „nepochopitelné pro mnoho kněží“,

kteří porušují tradiční pravidlo, vypovídá mnoho o církevní situaci v Německu. Je to přitom situace, která tam trvá už po desetiletí. Výsledkem takové neposlušnosti je zmatek mezi věřícími, kteří si myslí, že církevní pravidla budou změněna. Biskupové přiznávají, že v Německu sílí rozpor mezi učením a praxí, ale zjevně sympatizují spíše s neposlušnými kněžími než s těmi, kdo se drží pravověří a ocitají se pod silnými tlaky (pastorační rady, pastorační asistenti, ostatní kněží, teologové, biskupové...).

Pod stejnými tlaky se ocitli Thomas Moore a John Fisher, kteří odmítli schválit druhý sňatek Jindřicha VIII. a uznat ho za hlavu Církve. Oba jsou světlem pro katolíky, kteří v těchto těžkých časech hájí rodinu.

Ukazuje se, že němečtí biskupové budou patrně tvořit „kasperovské“ křídlo na synodě o rodině. Bude proto třeba se modlit za ně a za další evropské biskupy – zejména ale za papeže.

Podle článku z magazínu „*Crisis*“ zpracovala -mf

POHLED NA LITURGII

Univerzální liturgie

Liturgie patří do univerzální kultury, je objektivním výtvořem, který nelze přizpůsobovat partikulárním zájmům se zřetelem na pouhou užitečnost.

Zatímco „tradiční“ (anglické viktoriánské) lidové hymny zapadají do formální liturgie jakž takž dobře, přehnaně familiární styl hudby i textů liturgické folkové hudby by vyžadoval úplně jiný druh liturgie – a to je samozřejmě to, co jsou někteří lidé až příliš ochotni poskytnout. V nedávném průzkumu amerických liturgických skladatelů jeden z dotazovaných, otec Jan Michael Joncas, popsal liturgii, kde se úkony a texty provádějí v pořadí předepsaném jako jediná možnost. Vedle tohoto „přístupu podle rubrik“ existuje, jak vysvětlil Joncas, „rozměrný přístup“, kde „začínáme s těmito liturgickými knihami, ale nejde o to zajistit, aby se tyto texty a obřady dělaly v tomto pořadí, ale o to, jak odrážejí zkušenost víry shromážděného společenství“, a „radikální přístup“, který, jak řekl, „má sklon nevěnovat pozornost liturgickým knihám, tak jak byly zveřejněny, ale začíná duchovní zkušeností daného společenství a potom se snaží ji ritualizovat“.¹

Vyvlastnění liturgie

To, čeho jsme zde svědky, není jen sekularizace jazyka křesťanské bohoslužby (problém, který nastolil Demant), ale úplné vyvlastnění liturgie Církvi ve prospěch jejího přetvoření partikulárními skupinami, které si nemohou činit nárok na to, že reprezentují *ekklésiastikon phronêma, sensus Ecclesiae*. Victor Turner napsal o starém římském ritu:

„Jednou z výhod tradičního latinského obřadu bylo to, že ho mohly konat nejrůznější skupiny a jednotlivci a překonávat při tom rozdíly věku, pohlaví, etnického původu, kultury, ekonomického postavení či politického přesvědčení. Liturgie vyniká jako nádherný objektivní výtvoř, pokud tam byla vůle účastnit se jí s láskou a dobře. Nikdo se nebojí, že

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Ukazovat s vnitřní autoritou na to, co je věčné, je nejrelevantnější úkol, který dnes lidé mohou vykonávat.

tendenční manipulace partikulárních zájmových skupin zlikviduje rituální pouta, která drží heterogenní mystické tělo při bohoslužbě pohromadě.“²

Univerzální povaha celebrace

Nejenže taková instrumentalizace liturgie pro účely vyjádření nějaké partikulární skupiny prostě zužuje subjekt, který slaví mši, mystické tělo. Také zužuje objektivní sféru celebrace, která má být svou povahou univerzální, kosmická. Anglicko-velšský básník David Jones³ ve svých *Anathematech* používá jako kontext pro svou univerzální epiku konsekraci při západní mši, počínaje pozdvi-

hování hostie („mocné znamení“, jak to nazývá Jones) a konče pozdvihováním kalicha („nádoby na stopce“). Jak napsal jeden kritik, dělá ze mše „komplex symbolů schopných uspořádat a interpretovat docela dobře celé světové dějiny a celý řád přírody“.⁴ Ústřední myšlenkou *Anathemat* je to, že veškerá specificky lidská činnost – vytváření znamení jakéhokoli druhu, přetváření suroviny při tvorbě lidsky smysluplným způsobem – nachází své ohnisko ve mši. Na začátku básně se celebrující kněz objevuje jako řemeslník, který je tím spojen s „tvůrci“ z prehistorických časů a chléb a víno tvaruje a mění pomocí *prex sacerdotalis* tak, aby byly nejen přijatelné pro Boha, ale také novým způsobem významné pro člověka. Na konci básně se Kristus sám klade do řádu znamení ve večěradle a na Kalvárii, která jsou svátostně identická s těmi při mši.

Činí to, co se činí na mnoha místech, co činí jinak,

činí po způsobu

toho, co bylo učiněno vždy.

Co učinil jiným,

spočívaje u vyzdobené večěře?

Co učinil ještě jiným,

jeda na Osovém Stromu?⁵

„Osový strom“, to je Kříž, skutečný světový strom, který předvídá severská mytologie, opravdová osa světa, a nyní na něm „jede“ Kristus, tak jako Apollón jel ve slunečním voze. Při obětování mše jako vytvořeného znamení tohoto univerzálního významu při Poslední večěři Kristus dělal to, co lidé dělali vždycky. Vždycky konali znamení a přinášeli oběti při bohoslužbě. Ale také to „činil jiným“. Významně to přetvořil, vlastně to transsubstancoval. Báseň končí tím, že se trojí obraz Večěře, Kalvárie a mše mění ve dvojí obraz Poslední večěře a mše

a pak jen v jediné zobrazení mše dnes, když kněz pozdvihuje kalich a dokončuje akt konsekrace, který začal o několik okamžiků předtím.⁶ Asi nepřekvapuje, že Jonesovo jméno nacházíme mezi signatáři dopisu Svatému stolci publikovaného v *The Times* 6. července 1971, který do Říma poslala řada spisovatelů, umělců a kritiků, z nichž ne všichni byli katolíci, a apelovala v něm na zachování ritu podle *Missale Pianum* z toho důvodu, že „patří do univerzální kultury, stejně jako patří kléru a těm, kdo jsou oficiálně křesťany“.

Utilitarizace bohoslužby

Klíčovým slovem Jonesova slovníku je „užitečný“, jímž míní věci vyrobené jen s ohledem na pouhou užitečnost, což je podle něj podlidská práce v kontrastu s tím, když se dělají věci, jež jsou současně účelné a krásné, což pokládá za charakteristickou vlastnost lidské činnosti. To, čemu čelíme dnes, bychom mohli nazvat utilitarizací bohoslužby, při níž se na bohoslužbu pohlíží především jako na prostředek, který má způsobit změny v člověku a v lidském světě, což je ve skutečnosti návrat zdiskreditované teologie liturgie v radikálním osvícenství. Ale i když Trojjediný Bůh v lidumilnosti, kterou zaměřuje na spásu člověka, není ni-

kdy sám, jeho bohoslužba nicméně nemá žádný mravní nebo společenský účel. Má význam, plnost významu, ale zakrývávat tento význam účelem znamená zničit jeho podstatu.⁷ Oxfordský filozof jazyka J. L. Austin se ptal: Je důležitost důležitá? V našem kontextu se můžeme ptát: Je relevance relevantní? Luteránský teolog Paul Tillich, když byl vyzván, aby přispěl esejem do souboru nazvaného *Making the Ministry Relevant* (*Učinit duchovní službu relevantní*), prohlásil: „Ukazovat s vnitřní autoritou na to, co je věčné, je nejrelevantnější úkol, který dnes lidé mohou vykonávat.“⁸ „Nejrelevantnější“, protože lidská podstata zůstává ve všech dobách a všude, v jakémkoli sociologickém prostředí

či historické konstelaci, povahou theotropickou, do té míry stvořenou ke společenství s božskou realitou, jako je heliotrop, slunečnice, přitahována ke slunci.

Aidan Nichols OP

z knihy *Looking at the Liturgy: A Critical View of Its Contemporary Form*

Přeložila Lucie Cekotová

(Redakčně upraveno, mezititulky redakce)
Ignatius Press, <http://www.ignatius.com>

Fr. Aidan Nichols OP (*1948), dominikánský kněz a teolog, působil na univerzitách v Oxfordu, Edinburghu, Cambridge a na Angelicu v Římě

Poznámky

¹ D. Gibeau, „Good Ritual Music Is a Complex Package“, *The National Catholic Reporter*, May 12, 1995, 13.

² V. Turner, „Ritual, Tribal and Catholic“, *Worship* 50 (1976), 525.

³ David Jones (1895–1974), britský básník a malíř, v roce 1921 konvertoval a stal se katolíkem.

⁴ B. Bunting, v dopise z 18. dubna 1979 citovaném v T. Dilworth, *The Shape of Meaning in the Poetry of David Jones* (Toronto 1988), 5–6.

⁵ D. Jones, *The Anathemata* (London 1952; 1972), 243.

⁶ T. Dilworth, *Poetry of David Jones*, 168. Při interpretaci této pasáže považuji za užitečnou exezezi otce Bruce Harberta z Koleje Panny Marie v Oscottu, v jeho práci „The Quest for Melchizedek“, *New Blackfriars* 68, č. 810 (1987), 536–539.

⁷ Srov. V. Demant, „The Social Implications of Worship“, in *Worship: Its Social Significance*, ed. P. T. R. Kirk (London 1939), 107–108.

⁸ P. Tillich, „The Relevance of the Ministry in Our Time and Its Theological Foundation“, in *Making the Ministry Relevant*, ed. H. Hofmann (New York 1960), 35.

Světový den nemocných a udílení svátosti nemocných

11. února 2015 v kostele sv. Karla, Vlašská 36, Praha I

Program:

10.00 začátek adorace

10.30 možnost přijetí svátosti smíření, svátosti nemocných, přímluvná modlitba

15.00 mše svatá

18.00 ukončení výstavu slavnostním požehnáním

18.30 ukončení vysluhování svátostí a přímluvné modlitby

U příležitosti Světového dne nemocných Vás zveme, drazí nemocní, ke společné modlitbě za nemocné, Církev a svět.

Po celý den během adorace můžete přistupovat ke svátosti smíření a nemocných. Bude také možno požádat o individuální přímluvnou modlitbu za uzdravení z Vašich konkrétních vnitřních i tělesných neduhů. Vás nemocné, kteří nebudete moci do kostela sv. Karla přijít a spojte se s námi ze svých domovů, ujišťujeme svou modlitbou a vděčností za Vaše oběti a modlitby. Zveme také Vás, které netrápí žádné choroby. Přijďte se modlit za naše nemocné bratry a sestry, za ty, kterým Ježíš věnoval zvláštní pozornost. I Vy můžete přistupit ke svátosti smíření a požádat o přímluvnou modlitbu.

V kostele bude k dispozici košík, kam můžete vhodit své prosby a jména Vašich drahých nemocných. Na tyto úmysly se pak budeme při adoraci jmenovitě modlit.

Hovory na pravici XV Genderová válka proti rodině

Akce D.O.S.T. pořádá patnáctý diskusní večer s názvem „Hovory na pravici“.

Setkání se uskuteční v pondělí

16. února od 17.00 hodin.

Místo konání: budova ČSVTS (sál c. 217),
Novotného lávka 5, Praha I.

Večer bude věnován tématu

Genderová válka proti rodině

Úvodní příspěvky přednesou:

Antonio Brandi – Pro Vita, Itálie

Alexej Komov – Světový kongres rodin, Rusko

Marek Michalčík – Aliancia za rodinu, Slovensko

Radim Ucháč – Hnutí Pro život ČR, Česká republika

Po jejich vystoupení bude následovat diskuse

Celým večerem bude provázet člen výboru

Akce D.O.S.T. Michal Semín

Tlumočení do českého jazyka zajištěno

OBYČEJNÝ FILM O NEOBYČEJNÝCH ŽIVOTECH

Řádová sestra se obětavě ujala zdánlivě beznadějného případu, zanedbané hluchoslepé dívky, a ta se díky ní nejen zkultivovala a naučila znakovou řeč, ale dokonce pak mohla pomáhat druhým. O mnoho víc se z filmu *Příběh Marie* (Marie Heurtin, 2014) nedozvíme. A proto je film obyčejný i zvláštní zároveň: málokdy se stane, že nám film neřekne víc, než co si přečteme v úvodní anotaci na plakátě, na druhou stranu málokdy filmářské prostředky tak dokonale udělají prostor tématu samotnému, v pokore ustoupí před silou neobyčejných osudů, a to jak samotné postižené Marie Heurtin (první filmová role mladé Ariany Rivoire, nejspíš budoucí velké hvězdy francouzského filmu), tak sestry Marguerite v podání již současné hvězdy Isabelle Carré (tu známe třeba jako Loïcovu těhotnou manželku z *Má mě rád, nemá mě rád*, kde zářila vedle Audrey Tatou).

Ve filmu převládá ticho, protože dvě hlavní postavy se dorozumívají znakovou řečí (tu nám zprostředkovávají titulky). O to zářivější jsou obrazy světa (zachycené skvělou kamerou Virginie Saint-Martin, která má za sebou již pěknou řádku francouzských filmů, většina z nich u nás

bohužel neběžela), který Marie postupně objevuje svými skromnými prostředky – hmatem a čichem. Jen škoda, že přerod z divokého zvířátka v plnohodnotnou lidskou bytost, která je dokonce schopna doprovázet podobně postižené, není popsán jemněji. V jednu chvíli vidíme

Foto: CinemArt, a.s.

beznadějný případ divošky, a najednou jakoby zázrakem dívku, která se nechává oblékat, česat, obouvat. Nejprve jsme svědky beznadějné apatie, a za chvíli aktivní práce na sobě. Jakým způsobem se to vlastně stalo, co bylo bodem obratu od strachu k důvěře, od vzdoru ke spolupráci, se z filmu nedozvíme.

Umělecký přínos díla je vlastně dosti diskutabilní (když pomineme francouz-

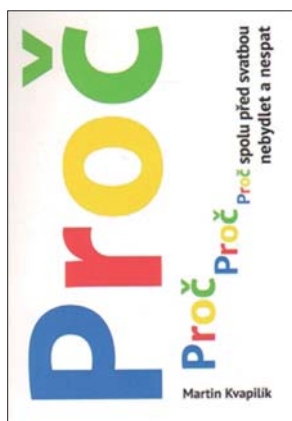
skou filmářskou kultivovanost, kterou si zde můžeme užít naplno). Na jedné straně je zde nesporná kvalita věcnosti – film přibližuje dva dramatické osudy, aniž by pracoval s levnými diváckými emocemi. Ale tato umírněnost má na druhé straně za následek jakousi schematičnost, která nechává v divákovi více otázek než odpovědí na toto zajímavé téma. Na samém konci filmu však „zaznívá“ z rukou Marie krásná myšlenka, která může být – možná bezděčným – poselstvím celého filmu. Když se modlí u hrobu své vychovatelky, vypráví jí, že právě přivezli do ústavu další hluchoslepou dívku, která také „čeká na slova“. Ano, nástrojem, který dělá z pouhé živé bytosti plného člověka, je slovo, potažmo Slovo.

Rozhodně tedy nejde o film obyčejný. Ukazuje dnes bohužel nesamozřejmou věc, že v každém člověku, jakkoli postiženém, je uvězněna lidská duše, která touží po lásce a společenství. Jde jen o to, jak ji osvobodit z jejího vězení, jak jí umožnit komunikaci s ostatními lidmi, potažmo s Bohem. Pro tento cíl není žádná cena příliš velká, když pro něj sestra Marguerite neváhala obětovat svůj život.

jt

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví CESTA

Nakladatelství CESTA, nám. Republiky 5, 614 00 Brno, tel.: 545 574 373
cestanakl@volny.cz, <http://www.cestabrno.cz>

Martin Kvapilík: Proč spolu před svatbou nebydlet a nespát

V době, kdy je pro lidi běžné spolu sexuálně žít i krátce poté, co se do sebe zamilují, je tato kniha tak trochu písničkou z jiného světa... Pokud však jde o to, jak vytvořit vztah dobrý a trvalý, je Boží know-how k nezaplacení. A navíc je zadarmo. Bůh nám nabízí pevný bod a zářivé barvy pro naše vztahy, navzdory všem odstínům šedivých všedních dnů. A on to skutečně je jiný svět – pokud žijeme křesťanskou vírou poctivě, Boží království je mezi námi. *Brož., 78 stran, 68 Kč*

Miloš Szabo: Manželství, to je také slib

Může být manželství něco jiného než svazek, závazek, slib, pouto? Proč ještě vlastně existuje a nenahradil ho volný vztah? Autor se pustil do nelehkého tématu, a to i pro věřící křesťany, s nimiž se ve své profesi denně stýká a pro něž se rozhodl žít. Může však pochopit manžely ten, který sám manželství nezažil? Odpověď čtenář najde poměrně snadno již na prvních stránkách knihy, v níž se M. Szabo vložil do role vypravěče i filozofa. *Váz., 144 str., 138 Kč*

Jak to vidí Lukáš Lhoťan

Když nemůže hora k Mohamedovi...

Představuje pro nás islám hrozbu? Máme se obávat islamizace Evropy? Jedno je jisté: budoucnost naší společnosti záleží i na nás křesťanech a našem úsilí tváří v tvář světu prokázat svou víru.

Západní Evropa v posledních týdnech zažila vlnu násilí souvisejícího s islámem. Jednalo se o útoky malé, které se vlády a média snažily bagatelizovat jako útoky šilenců. Pak ale přišel útok velký, který zcela zastínil všechny předchozí. A který již bagatelizovat nešlo.

Bylo povražděno několik novinářů a policisté. Útoky provedli muslimové a v reakci na ně demonstrovalo několik tisíc lidí proti islámu a jeho šíření i u nás, v České republice. Z druhé strany se naopak zvedla vlna solidarity s muslimy a opět se nám opakovalo, že islám za nic nemůže a útočníci jednali v rozporu s ním.

Podobné ujišťování obsahovalo i tiskové prohlášení jediné u nás registrované muslimské náboženské společnosti – Ústředí muslimských obcí v České republice. V textu prohlášení se doslovně uvádí, že „podobné jednání nemá nic společného s islámem a nejpříkřeji se protíví způsobům, jakým na invetivny vůči své osobě ve své době reagoval prorok Muhammed, mír a požehnání s ním.“

Muslim a orientalista Petr Pelikán však v jednom z rozhovorů uvádí, že „terroristé, kteří v Paříži zavraždili francouzské novináře, se řídili životopisy proroka Mohameda a měli v islámských dějinách své předchůdce.“ Člověku nezbyvá než se ptát, jak je tak zásadní rozpor ve vyjádření samotných muslimů vůbec možný?

Bezprostředně po útocích se také ozvali obhájci islámu, kteří se snažili há-

jit islám tvrzeními, že Bible je v trestání rouhačů mnohem násilnější a brutálnější než Korán. Vůdčí postavou této skupiny se stal americký filozof Fareed Zakaria, který zašel ještě dál a prohlásil, že „jedinou svatou knihou, která nařizuje tresty za rouhání, je Bible, ne Korán“. Tuto jeho argumentaci používají i mnozí obhájci islámu v České republice.

Zakariova další argumentace ukazuje na to, že asi příliš obeznámen s podstatou Bible a Koránu není, když úplně ignoruje význam Nového zákona a význam složitosti výkladu Koránu, jinak by věděl, že v Koránu jsou osoby vedoucí jakoukoli protiislámskou činnost, včetně kritiky islámu, označeny za „toho, kdož vedl válku proti Alláhovi a Jeho poslu.“

A co čeká takového člověka? Podle Koránu: „A odměnou těch, kdož vedli válku proti Bohu a Jeho poslu a šířili na zemi pohoršení, bude věru to, že budou zabiti anebo ukřižováni.“ (Korán 5:33) Z islámského životopisu Mohameda rovněž víme, že o jednom muži, co Mohameda zesměšňoval, sám Mohamed řekl, „kdo si za mě poradí s tím neřádem?“ Salim bin Umajr vyrazil a zabil ho.“ (Ibn Ishák, *Sírat Rasúl Alláh*)

Jak se tedy ukazuje, jdou mnozí obhájci islámu a násilných činů muslimů až tak daleko, že neváhají lhát a zkreslovat historii, teologii a ještě jsou přesvědčeni, že dělají bohubíhou věc. U nás to není ani tak zvláštní, když si vezmeme, že naše

orientalistika v rámci komunistického boje proti křesťanství převzala mnohé ze lží sovětské orientalistiky a snažila se vykreslit islám co nejpokrokověji a použít jej jako nástroje k očerňování křesťanství. Obdobné smýšlení nalezneme i u některých muslimů.

Ing. František Krincvaj, který žil několik let v islámském světě, podle časopisu *ECHO* prohlásil: „Představa, že když nebudeme muslimy dráždit, nebudou nás pak napadat a nechají na pokoji, je zcela naivní a vychází z neznalosti Koránu a islámských představ vůbec.“

Česká republika nemusí riziko násilí ze strany některých muslimů řešit hlavně díky tomu, že doposud zde máme pouze pár tisíc praktikujících muslimů, a ti jsou ještě k tomu pod přísným dohledem kontrarozvědky a policie. Ale co když se situace za pár roků změní a budou zde velké komunity jako v západní Evropě?

A možná je to celé pouze příležitostí, kterou nám dává Bůh, abychom nejen dokázali svou víru a svědectví, ale abychom také zahájili evangelizaci muslimů, protože jak říká jedno staré přísloví: „Když nemůže hora k Mohamedovi, musí Mohamed k hoře.“ A tedy to, jaká bude budoucnost naší společnosti, je hlavně na nás křesťanech a na našem úsilí tváří v tvář světu prokázat svou víru.

*Lukáš Lhoťan
nakladatel a publicista,
zakladatel Česko-muslimského institutu*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I 52 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Úvodní zamyšlení nad přijetím islámu Čechem/Češkou – to je nadpis jedné kapitoly ze stránek sharia4czechia.com, webu, který naviguje Čechy, aby se stali muslimy. „Ano, většinu lidí napadne jako první, že být českým muslimem není úplně normální životní cesta. Český muslim se totiž vymyká průměrnosti, myslí a žije jinak než ostatní a je tak nějak divný. Čím? **Tím, že je šťastný, že poznal smysl života a to jej naplňuje.** Uspořádal si životní hodnoty a ví, že ten pozemský život je darem a zkouškou. Nežije pro malicherné cíle. Nehledá štěstí v tom, v čem jej hledají davy ostatních Čechů, v hromadění majetku, v uznání ostatních, v exotické dovolené, v rozptýlení, což všechno člověka odvádí od **uvědomění si vlastní zázračné existence, smrtelnosti a také nicotnosti.** Muslim naopak nachází štěstí v tom, že může opravdu své ideály skutečně naplnit, tedy žít s poznáním Boha a dělat dobré skutky.“ Má to něco do sebe a může to oslovit spoustu lidí z naší vyprázdněné kultury. Ale je nutné studovat dál. Třeba až k citaci: „Islám sám je podle islámské věrouky přirozený stav života. To znamená, že islám je původní a dokonalý stav existence každé bytosti. Když člověk ‚konvertuje‘ k islámu, tak se vlastně jen jedná o návrat k původní přirozenosti.“ Nebo „Jste-li nezletilí, můžete konvertovat v tajnosti, bojíte-li se vážně, že by vám za to rodiče ublížili.“

Sotva se naučily číst a psát, už mohou české děti využít návodu, jak v tajnosti přijmout Alláha jako svého boha a islám jako svou víru. Díky Bohu za všechny, kteří svým misijním působením pracují s Boží pomocí na šíření evangelní zvěsti v křesťanské kultuře Západu. Pro dokreslení: „V Pákistánu čeká na svoji popravu matka pěti dětí Asia Bibi, praktikující katolička, jejíž

Koláž: mimi

jediná ‚vina‘ spočívá v tom, že v soukromé diskusi s muslimkou bránila katolickou víru, což se kvalifikuje jako ‚rouhání‘ proroku Mohamedovi. **Stačilo by jenom, aby konvertovala k islámu – a vše bude odpuštěno, jenže ona volila raději vězení a rozsudek smrti, než by zradila Krista a jeho Církev.** Ani jeden z politiků vznešeně zanechávajících otisky bot na pařížské dlažbě... se slovíčkem této opravdové mučednice a vyznavačky autentických morálních hod-

not nikdy nezastal,“ napsal dr. Malý. A dodává: „V Nigérii hynou stovky křesťanů v důsledku teroru muslimské soldatesky Boko Haram, v iráckém Mossulu nedávno zločinci z Islámského státu popravili 4 děti jen proto, že odmítly konverzi k islámu a vyznaly svoji víru v Krista. Takových případů jsou tisíce – a evropským politikům nestojí ani za zmínku, když ale zahynou rukou islámských teroristů vyznavači zločinných ideálů revoluce neomarxistické mládeže roku 1968 (k těm se časopis *Charlie Hebdo* skutečně hlásí), Evropa se předhání v jejich kladení na piedestal...“

Norsko a tamní sociální služba hýbe českým zpravodajským prostředím. Krátkodobé pěstounství se může zvrhnout v byznys, varuje část poslanců skrze novináře. A je tomu jistě tak. Víte, že ministryně Marksová Tominová čerpá z tzv. norských fondů více než 105 milionů na program péče ochrany pro ohrožené děti? Jak by mohla ohrozit tyto své finanční pozice? **Ale řekněme to otevřeně – paní ministryni je její opatrný, ba až negativní postoj vůči kauze odebraných dětí v Norsku blízký především neomarxisticky osobně. Jí nejde o peníze. Jí jde o ideje.** Ty hájí už z doby svého angažmá v Gender studies (cca 1997 až 2000), které jako relevantní studijní obor doprovdila až na Filosofickou fakultu UK. Jak bychom se tomu mohli divit?

-zd-

1. 2. **Ne** 4. neděle v mezidobí
Dt 18,15–20, Žl 95, I Kor 7,32–35, Mk 1,21b–28
2. 2. **Po** Svátek Uvedení Páně do chrámu
Mal 3,1–4 (Žid 2,14–18), Žl 24, Lk 2,22–40
3. 2. **Út** sv. Blažej, biskup a mučedník, sv. Ansgar, biskup
Žid 12,1–4, Žl 22, Mk 5,21–43
4. 2. **St** sv. Ondřej Corsini, biskup
Žid 12,4–7, I 11–15, Žl 103, Mk 6,1–6
5. 2. **Čt** Památka sv. Agáty, panny a mučednice
Žid 12,18–19,21–24, Žl 48, Mk 6,7–13
6. 2. **Pá** Památka sv. Pavla Mikiho a druhů, mučedníků
Žid 13,1–8, Žl 27, Mk 6,14–29
7. 2. **So** sv. Richard
Žid 13,15–17,20–21, Žl 23, Mk 6,30–34

8. 2. **Ne** 5. neděle v mezidobí
Job 7,1–4,6–7, Žl 147, I Kor 9,16–19,22–23, Mk 1,29–39
9. 2. **Po** sv. Apollonie, panna a mučednice
Gn 1,1–19, Žl 104, Mk 6,53–56
10. 2. **Út** Památka sv. Scholastiky, panny
Gn 1,20–2,4a, Žl 8, Mk 7,1–13
11. 2. **St** Panna Maria Lurdská (Světový den nemocných)
Gn 2,4b–9,15–17, Žl 104, Mk 7,14–23
12. 2. **Čt** sv. Benedikt Aniánský, opat
Gn 2,18–25, Žl 128, Mk 7,24–30
13. 2. **Pá** sv. Kateřina Ricciová, řeholnice OP
Gn 3,1–8, Žl 32, Mk 7,31–37
14. 2. **So** sv. Valentin, kněz a mučedník
Gn 3,9–24, Žl 90, Mk 8,1–10

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 240008911/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.